

Sygn. akt VI GC 302/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2017r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: 1. W. G., 2. M. I. przeciwko: B. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza solidarnie od powodów 1. W. G.,

2. M. I. na rzecz pozwanej B. K. kwotę 14.417,00 zł (słownie: czternaście tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sygn. akt VI GC 302/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 stycznia 2017 r.

Pozwem z dnia 8 sierpnia 2016 r. powodowie: W. G. i M. I. wniesli o zasądzenie od pozwanej B. K. solidarnie na ich rzecz kwoty 170 715,19 euro brutto składającej się z kwoty 138 792,84 euro netto wraz z podatkiem VAT 31 922,35 euro wraz z ustawowymi odsetkami w walucie obcej (euro) od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem należnego powodom świadczenia pieniężnego z umowy z dnia 3.09.2014 r. zawartej pomiędzy stronami z zaznaczeniem, że pozwana może zwolnić się z obowiązku zapłaty zasądzzonego roszczenia w walucie obcej poprzez zapłatę powodom świadczenia zastępczego w walucie polskiej tj. kwoty 733 649 zł brutto z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, stanowiącej równowartość kwoty 170 715,19 euro brutto, obliczonej wg. kursu średniego NBP z dnia wniesienia pozwu oraz z zaznaczeniem, że zapłata zasądzzonego świadczenia w walucie obcej wraz z ustawowymi odsetkami w walucie obcej (euro) lub jego równowartość w walucie polskiej z zasądzonymi ustawowymi odsetkami dokonana do rąk jednego z powodów zwalnia pozwaną z obowiązku takiej zapłaty do rąk drugiego powoda. Ponadto powodowie wniesli o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania sądowego oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że w dniu 3.09.2014 r. zawarli umowę na podstawie której zobowiązali się jako wykonawcy do wybudowania na zlecenie pozwanej dwóch basenów kąpielowych w technologii B. – P.. Umowa została w całości zrealizowana, jednak powodowie nie otrzymali pełnego wynagrodzenia, bowiem w dniu 28 sierpnia 2015 r. zawarli z pozwaną porozumienie na podstawie którego udzieli jej rabatu w kwocie 138 792,84 euro netto który miał zostać odliczony od przysługującego im wynagrodzenia w związku z opóźnieniem w realizacji przedmiotu umowy. W zamian za to pozwana zobowiązała się, że nie naliczy im kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy.

Powodowie wskazali, że powyższe porozumienie podpisali pod wpływem błędu co do stanu faktycznego wywołanego przez pozwaną polegającego na przyjęciu, że to oni doprowadzili do powstałego opóźnienia w realizacji inwestycji. Wskazali, że pismem z dnia 4 marca 2016 r. uchyli się oni od skutków prawnych porozumienia, co czyni go nieważnym ze skutkiem ex tunc i uzasadnia domaganie się pozostałej części wynagrodzenia o jaką uległo ono zmniejszeniu w związku z udzielonym pozwanej rabatem.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie solidarnie od powodów kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana podniosła, że porozumienie jakie zawarły strony w dniu 28.08.2015 r. nie jest obarczone wadą oświadczenia woli i pozostaje ważne. Podpisując je powodowie nie znajdowali się błędnym przeświadczeniu co do rzeczywistych okoliczności faktycznych, a jedynie na skutek dowolnej oceny dowodów w postaci protokołu odbioru z dnia 6.10.2015 r. oraz listu referencyjnego doszli do subiektywnego wniosku, iż takowy błąd zaistniał. Powodowie zmienili tylko zdanie co do woli złożenia oświadczeń o treści jak w zawartym porozumieniu z dnia 28.08.2015 r. Pozwana wskazała, że to powodowie mieli interes w zawarciu rzeczzonego porozumienia, gdyż wartość kar umownych w sposób istotny przewyższa wartość udzielonego przez powodów rabatu. Zdaniem pozwanej nie sposób mówić o jakiegokolwiek nieświadomości powodów co do rzeczywistego stanu faktycznego. Pozwana kategorycznie zaprzeczyła aby podpisując powyższe porozumienie z dnia 28.08.2015 r. posiadała mylne wyobrażenie co do stanu faktycznego sprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 września 2014 r. powodowie jako wykonawcy zawarli z pozwaną jako zamawiającym umowę przedmiotem której było wybudowanie zgodnie z projektem budowlanym dwóch basenów kąpielowych w technologii B. –P., jednego o powierzchni lustra wody 120 m² (brodzik) i drugiego o powierzchni lustra wody 1350 m² (duże kąpielisko) wraz z niezbędnymi instalacjami.

W § 2 ust. 1 strony ustaliły termin rozpoczęcia robót na dzień 3 września 2014 r., a termin zakończenia na dzień 31 maja 2015 r. Za zakończenie robót rozumie się podpisany bezusterkowy końcowy protokół odbioru robót. (§2 ust 2)

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 1 072 088,22 euro płatne na podstawie faktur częściowych i końcowej wystawionych przez lidera zamawiającemu. Przy czym wartość miała zostać przeliczona wg. kursu sprzedaży euro publikowanego przez (...) w dniu wystawienia faktur częściowych oraz końcowej. (§3 umowy)

W § 4 umowy uregulowano obowiązki stron umowy, m.in. zgodnie z §4 ust 2 obowiązkiem zamawiającego było dostarczenie Wykonawcy - Liderowi do dnia 30 września 2014 r. następującej dokumentacji technicznej niezbędnej do wykonania robót: wyrysu geodezyjnego działki z planem uzbrojenia oraz projekt zagospodarowania terenu.

Zgodnie z §4 ust 3 Wykonawca Lider miał dostarczyć Zamawiającemu w terminie do dnia 30 września 2014 r. projekty branżowe wewnętrznej Instalacji filtracyjnej oraz projekt wykonawczy rynny przelewowej i drenażu kąpieliska.

Zgodnie z §4 ust. 4 Wykonawca był zobowiązany zgłaszać pisemnie Zamawiającemu wszelkie uwagi a także okoliczności, które mogą mieć wpływ na wykonanie przedmiotu umowy lub/i na termin wykonania przedmiotu umowy pod rygorem utraty prawa powoływania się na ww. przypadki w późniejszym terminie i przyjęcia, że nie wystąpiły przeszkody uniemożliwiające wykonanie lub wykonania w terminie przedmiotu umowy.

§5 umowy regulował kwestię dokonywania odbiorów robót. Odbiór częściowy dotyczył części zamówienia po dokonaniu odbioru technicznego tej części, odbiór końcowy dotyczył całości przedmiotu umowy, po dokonaniu rozruchu kąpieliska. (§5 ust 1)

Zgodnie z §5 ust 3 umowy jeżeli w trakcie czynności odbioru robót zostaną stwierdzone jakiegokolwiek wady lub usterki Wykonawca usunie stwierdzone nieprawidłowości w terminie 7 dni, chyba, że z technicznego punktu widzenia

usunięcie ich w tym terminie nie będzie możliwe. Jeżeli stwierdzone wady okażą się istotne lub będą uniemożliwiały normalną eksploatację przedmiotu Umowy Zamawiający odmówi podpisania protokołu odbioru robót do czasu ich usunięcia przez Wykonawcę. Termin na usunięcie wad i usterek nie będzie dłuższy niż 14 dni. W przypadku gdy stwierdzone wady usunąć się nie dadzą Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od umowy i żądania zapłaty kary umownej w wysokości I 10% wartości wynagrodzenia netto określonego w § 3 pkt 1. Kurs euro zostanie przeliczony według waluty na dzień odstąpienia od umowy. Jeżeli Wykonawca opóźnia się z usunięciem wad lub usterek ww. terminach Zamawiającemu przysługuje prawo do żądania zapłaty kary umownej w wysokości (0,3%) wynagrodzenia netto, o którym mowa w § 3 pkt 1, za każdy dzień opóźnienia (kurs euro zostanie przeliczony według kursu na dany dzień naliczania kary umownej). Ponadto gdy Wykonawca opóźnia się z usunięciem wad i usterek co najmniej 7 dni od wskazanego w umowie terminu Zamawiający przysługuje prawo do odstąpienia od umowy z zachowaniem prawa do naliczenia kary umownej za opóźnienie, według zdania poprzedzającego, do dnia odstąpienia.

Zgodnie z §10 umowy niedotrzymanie przez Zamawiającego terminów z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, o których mowa w § 4 uprawnia Wykonawcę do żądania zmiany terminu wykonania umowy o czas istnienia przeszkody.

Zgodnie z §15 ust. 1 umowy Zamawiający dopuszcza możliwość zmian w umowie w zakresie zmian terminów określonych w § 2 umowy w przypadku m.in.:

a) konieczności wykonania robót nie przewidzianych w projekcie, a polegających na podniesieniu warunków użytkowych obiektu, podniesienia jakości wykończenia, wprowadzeniu zmian polegających na obniżeniu kosztu realizacji obiektu budowlanego,

b) decyzji Zamawiającego zmieniającej termin zakończenia robót w związku z okolicznościami nie mającymi związku z prowadzonymi robotami budowlanymi, a wynikającym z prowadzonej przez Zamawiającego działalności,

c) wydłużenia czasu przekazania placu budowy z przyczyn leżących po stronie

Zamawiającego,

d) napotkania na terenie budowy warunków fizycznych nieprzewidywalnych, mających wpływ na wydłużenie procesu inwestycyjnego,

g) udokumentowanych warunków atmosferycznych uniemożliwiających wykonywanie robót budowlanych.

-pod warunkiem podpisania przez strony porozumienia w sprawie zmiany terminu.

Zgodnie z §15ust. 2 umowy zamawiający może odstąpić od umowy w sytuacjach wymienionych w § 15 ust. 1 litery od „a” do „g” powyżej. W takim przypadku Zamawiający zapłaci za roboty wykonane przez Wykonawcę oraz dostarczone materiały budowlane do chwili złożenia prz oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

dowód: umowa z dnia 3.09.2014 r. k.39-44 wraz z załącznikami k. 45-50

Realizacja robót stanowiących przedmiot umowy z dnia 3.09.2014 r. nie rozpoczęła się w terminie. Umowa zakładała wybudowanie dwóch kąpielisk (basen i brodzik), przy czym wykonanie basenów miało przebiegać w dwóch etapach. Wykonanie I etapu należało do pozwanej. Realizacja umowy przez powoda (II etap) zgodnie z umową winna była rozpocząć się we wrześniu 2014 r., tymczasem rozpoczęła się od początku 2015 r. Realizacja robót postępowała z opóźnieniem.

Na spotkaniu branżowym jakie miało miejsce w restauracji pozwanej po weekendzie majowym 2015 r. powodowie poinformowali, że nie zdołają ukończyć przedmiotu umowy w terminie zgodnym z umową, co miało nastąpić do dnia 31 maja 2015 r. lecz na koniec lipca. Do tej daty powodowie nie zgłaszali pozwanej uwag, zastrzeżeń co do tempa prac wykonywanych w ramach I etapu, nie wzywali do zintensyfikowania robót, nie informowali, że może się to

przełożyć na końcowy termin realizacji przedmiotu umowy, zagrozić terminowej realizacji inwestycji. Nie zgłaszali także wniosków o zmianę terminu zakończenia umowy. Budowa basenów stanowiła inwestycję pozwaną w ramach prowadzonego przez nią kompleksu hotelowego (hotel i restauracja) Terminowe zakończenie inwestycji miało dla pozwanej – zamawiającego istotne znaczenie, ze względu na początek sezonu letniego i związany z tym wzmożony ruch turystyczny.

Z punktu widzenia technologii budowy basenów rozpoczęcie tzw. właściwej budowy basenów było uzależnione od zakończenia przez pozwaną podstawowych prac wstępnych - prac ziemnych wchodzących w skład I etapu.

Dowód: zeznania świadka A. K., K. O., częściowo B. B., J. B. k. 230-254, przesłuchanie stron M. I., B. K. k. 320-321

W dniu 27 sierpnia 2015 r. odbył się odbiór prac przez zamawiającego którego reprezentował A. K.. Sporządzono protokół odbioru robót, w którym zamawiający stwierdził, że roboty zostały wykonane zgodnie z dokumentacją : dobrze, z wadami, które opisano na odwrocie protokołu. Wykonawca zobowiązał się usunąć wady w terminie do dnia 15.10.2015 r. Jednocześnie w pkt 2 protokołu ustalono, że przedmiot umowy nie został zakończony w terminie, termin wykonania robót został przekroczony o 81 dni. Wskazano, że roboty rozpoczęto we wrześniu 2014 r., realizację robót zakończono w dniu 22.08.2015 r.

Dowód: protokół odbioru końcowego robót z dnia 27.08.2015 r. k. 51

W dniu 28 sierpnia 2015 r. strony zawarły porozumienie do umowy z dnia 3 września 2014 r. w którym w pkt I ustaliły, że zawarte w § 3 pkt 1 umowy ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 1 072 088,22 euro netto zostanie pomniejszone o kwotę 43 178,70 eur netto w związku ze zmniejszeniem zabudowy powierzchni strukturalnej plaży o 176,6m² (176,6m² x 244,50 eur/m²).

W pkt II strony postanowiły, że w związku z opóźnieniem w wykonaniu umowy wykonawca (powód) udzieli zleceniodawcy (pозwanej) rabatu w wysokości 138 792.84 eur netto, który zostanie odliczony od wynagrodzenia wykonawcy, w zamian za co zleceniodawca nie naliczy kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu umowy.

W pkt III ustalono, że w związku z udzielonym rabatem i zmniejszeniem zabudowy strony ustalają wartość umowy na kwotę 890 116,68 euro netto.

W pkt IV. Pozostałe postanowienia umowy pozostawiono bez zmian.

Z inicjatywą zawarcia powyższego porozumienia zwrócili się do pozwanej powodowie, którzy nie chcieli zostać obciążeni karami umownymi za opóźnienie.

Dowód: porozumienie z dnia 28.08.2015 r. do umowy z dnia 03.09.2014 r. k. 52, przesłuchanie stron: B. K., M. I. k. 320-321

W dniu 6 października 2015 r. został sporządzony protokół końcowy bezusterkowego odbioru robót.

W protokole stwierdzono, że roboty związane z wykonaniem zgodnie z projektem budowlanym oraz obowiązującymi normami budowlanymi i technologią kąpieliska (...) oraz dokonanie rozruchu technologicznego oraz przeszkolenie obsługi - zostały wykonane pod względem technicznym w sposób właściwy, z odpowiednich materiałów, bez usterek.

Przedmiot umowy uznano za ostatecznie odebrany i przekazany zamawiającemu. Protokół, łącznie ze sprawdzoną fakturą końcową stanowił podstawę do ostatecznego rozliczenia między Zleceniodawcą a Wykonawcą.

W załączniku do protokołu potwierdzono wartość umowy na kwotę 890 116,68 euro netto.

Pozwana wystawiła także list referencyjny zawierający pozytywną ocenę pracy powodów, co miało miejsce na życzenie powodów.

Dowód: protokół końcowego odbioru robót z dnia 6.10.2015 r. k. 53-54 wraz z załącznikiem k. 55, list referencyjny k. 56

Pismem z dnia 4 marca 2016 r. powodowie: W. G. i M. I. złożyli pozwanej oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia zawartego w dniu 28 sierpnia 2015 r. o analogicznej treści, wskazując, że w chwili jego zawarcia działali pod wpływem błędu nie będąc świadomym faktycznego stanu rzeczy. Podnieśli, że działali w przekonaniu, iż za opóźnienie w realizacji robót budowlanych u zleceniodawcy ponosi odpowiedzialność wykonawca. Tymczasem spór albo niepewność dla likwidacji których zawarto przedmiotowe porozumienie nie powstałby gdyby w chwili zawarcia porozumienia strony wiedziały o rzeczywistym, prawdziwym stanie faktycznym tj. o tym, że za opóźnienie w realizacji robót ponosi odpowiedzialność tylko zamawiający, który nie przygotował dla wykonawcy w terminie frontu poszczególnych etapów robót, wynikających z technologii budowy basenów kąpieliskowych i ze szczegółowego harmonogramu rzeczowo – finansowego inwestycji stanowiącego załącznik nr 2 do umowy, co uniemożliwiło wykonawcy terminowe zakończenie przedmiotowej budowy.

Wskazali, że powyższy błąd wykryli w 39 dni po podpisaniu przedmiotowego porozumienia tj. po komisyjnie sporządzonym przez zamawiającą protokole końcowego odbioru robót w dniu 6 października 2015 r., w którym komisja odbiorowa stwierdziła prawidłowość wykonanych robót. Nie stwierdzono żadnego opóźnienia na budowie, które byłoby zawinione przez wykonawcę i nie obarczono wykonawcy (powodów) odpowiedzialnością za opóźnienie w zakończeniu przedmiotu umowy.

Dowód: oświadczenia powodów o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia zawartego w dniu 28 sierpnia 2015 r. k. 57-70

Pismami z dnia 21 marca 2016 r. powodowie wezwali pozwaną do zapłaty należności w kwocie 138 792,84 euro netto za wykonane roboty budowlane. Powołując się na oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia z dnia 28.08.2015 r. powodowie wskazali, że powyższa kwota udzielona przez nich pozwanej tytułem rabatu za opóźnienie została przez nich udzielona pozwanej pod wpływem błędu.

W związku ze złożonym przez nich oświadczeniem o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia z dnia 28.08.2015 r. pismem z dnia 27 kwietnia 2016 r. powodowie skierowali do pozwanej przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 138 792,84 euro. Wezwanie pozostało bezskuteczne.

Dowód: pisma powodów z dnia 21.03.2016 r. k. 71-76, przedsądowe wezwanie do zapłaty z dnia 27.04.2016 r. k. 78-81

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, zeznań świadków i przesłuchania stron. Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne w zakresie, jaki wyznacza im przepis art. 245 kpc. Odnosząc się do dokumentacji fotograficznej przedstawionej przez stronę powodową na rozprawie w dniu 11.01.2017 r. na okoliczność wykazania opóźnień w przekazywaniu frontu robót przez pozwaną wskazać trzeba, że dowód ten okazał się ostatecznie zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro porozumienie z dnia 28.08.2015 r. pozostaje w mocy w konsekwencji przyjęcia po stronie powodowej braku błędu a tym samym nieskutecznego uchylenia się od skutków prawnych tego porozumienia.

Analogicznie ocenić trzeba dowód z przesłuchania stron: M. I. i B. K., których zeznania na okoliczność zaistniałych opóźnień pozostawały bez znaczenia w sytuacji nieskutecznego uchylenia się od skutków prawnych porozumienia z dn. 28.08.2015 r. W pozostałej części zeznania stron Sąd ocenił jako wiarygodne w zakresie takim w jakim korespondowały z pozostałymi wiarygodnymi dowodami zebranymi w sprawie.

Odnośnie dowodu z zeznań świadków strony powodowej : B. B., J. M., J. B., K. S., M. K., L. K., S. G., P. G., J. P., S. W., R. P. przesłuchanych na okoliczność, że pozwana nie wykonała podstawowych prac wstępnych na budowie basenów kąpielowych w terminach wskazanych w umowie, oraz zgłaszanych pozwanej opóźnień w realizacji tych robót to w ocenie Sądu zeznania tych świadków były zbyt ogólne i nieprecyzyjne aby poczynić na ich podstawie stanowcze

ustalenia faktyczne w sprawie. Zasadniczo świadkowie nie mieli również wiedzy odnośnie tego czy powód zgłaszał pozwanej zastrzeżenia co do postępu wykonywania prac których wykonanie należało do zamawiającego.

Również zeznania świadków strony pozwanej: B. J., Z. D. zawnioskowanych na okoliczność szczegółowego przebiegu prac w ramach wykonywania umowy z 3.09.2014 r. , nie mieli pełnej, szczegółowej wiedzy na temat realizacji przedmiotowej inwestycji i przyczyn opóźnienia. Co do powyższych okoliczności najpełniejszą wiedzę posiadali świadkowie A. K., K. O. które Sąd ocenił jako wiarygodne.

Na rozprawie w dniu 11 stycznia 2017 r. Sąd oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego uznając go za niecelowy i nieprzydatny z punktu widzenia ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy mając na uwadze okoliczności , które miały być nim wykazane , o czym mowa poniżej.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Analiza całości zgromadzonych w sprawie dowodów nie pozwala przyjąć, aby powodowie skutecznie w myśl art. 918 kc uchylili się od skutków prawnych porozumienia zawartego z pozwaną w dniu 28 sierpnia 2015 r.

Powodowie w niniejszej sprawie wskazują, że powyższe porozumienie podpisali działając pod wpływem istotnego błędu co do stanu faktycznego, wywołanego przez pozwaną dotyczącego przyjęcia, że to oni jako wykonawcy ponoszą odpowiedzialność za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy z dnia 3.09.2014 r.

Analizując skuteczność złożonych przez powodów oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia z dnia 28.08.2015 r. należało mieć na względzie, iż w myśl art. 917 kc przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

W orzecznictwie, jak i literaturze prawa wskazuje się, że ugoda jest umową w której strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego. Celem ugody jest wyjaśnienie stanu niepewności co do roszczeń wynikających z tego stosunku, zapewnienie ich wykonania albo uchylenie istniejącego lub potencjalnego sporu.

W niniejszej zaś sprawie stwierdzić trzeba, że zawarte przez strony porozumienie z dnia 28 sierpnia 2015 r. spełnia warunki ugody na podstawie art. 917 kc. Wzajemne ustępstwa stron polegały na tym, że w związku z zaistniałym faktem opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy z dnia 3.09.2014 r. i w celu uchylenia sporu mogącego powstać między stronami na tym tle, powodowie przyjmując na siebie odpowiedzialność za to opóźnienie obniżyli wysokość należnego im wynagrodzenia z tytułu realizacji umowy o kwotę 138 792.84 euro netto (tzw. udzielili pozwanej rabatu), w zamian za co pozwana jako zamawiający zobowiązała się do nienaliczania kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy. W związku z udzielonym rabatem i zmniejszeniem zabudowy strony ustaliły wartość umowy na kwotę 890 116,68 eur netto.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, że problematyka dotycząca uchylenia się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu została w sposób szczególnie uregulowana w przepisie art. 918 kc. Tym samym zagadnienie to w sposób całościowy i wyczerpujący reguluje art. 918 kc, wyłączając w tym zakresie stosowanie art. 84 kc. Natomiast samo uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu następuje w sposób określony w art. 88 kc. W świetle art. 918 kc uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy.

Stan faktyczny – w rozumieniu art. 918 § 1 KC – to ogół zdarzeń prawnych decydujących o powstaniu i istnieniu, oraz wyznaczających treść i zakres stosunku prawnego, którego ugoda dotyczy. Przepis art. 918 kc zawęża możliwość

powoływania się na błąd w stosunku do przepisów ogólnych art. 84 KC. W przeciwieństwie do art. 84§1 zd. 2 kc nie wymaga on aby błąd jednej ze stron był co najmniej zauważony przez drugą stronę. Przepis ten wymaga aby obydwie strony mylnie oceniały stan rzeczy, który stał się podstawą faktyczną ugody. Błąd tylko jednej z nich nie daje możliwości uchylenia się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli. (komentarz do art. 918 kc, T. Bielska – Sobkowicz, Lex Omega dla Sądów 2015, komentarz do art. 918 kc, K. Pietrzykowski, Legalis) Z punktu widzenia uchylenia się od skutków prawnych ugody prawnie indyferentne jest objęcie przez strony swoją świadomością pewności rzeczywistego stanu rzeczy. Przesłanką uchylenia się od skutków ugody jest natomiast zgodne przyjmowanie przez strony, że stan ten jest niewątpliwy i późniejsze okazanie się, że obiektywnie stan ten był inny i, że w tym innym stanie do ugody by nie doszło. (wyrok SN z dnia 9.11.2004 r. IV CK 172/04)

Mając na uwadze powyższe podkreślić należy, że powodowie nie podnieśli występowania po ich stronie tego rodzaju błędu przy zawieraniu z pozwaną porozumienia z dnia 28.08.2015 r., który to błąd dawałby im prawo do uchylenia się od skutków prawnych powyższego porozumienia. W ocenie Sądu dla przyjęcia błędu w rozumieniu art. 918 kc konieczne było wykazanie, że w chwili podpisywania porozumienia obie strony pozostawały w błędnym przekonaniu co do rzeczywistych okoliczności faktycznych, które spowodowały przyjęcie przez powodów odpowiedzialności za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy z dnia 3.09.2014 r., gdy tymczasem później okazało się, że opóźnienie było spowodowane przez pozwaną. W rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do takiej konkluzji. Powodowie nie wykazali, że obiektywnie stan faktyczny w chwili zawierania przedmiotowego porozumienia z dnia 28.08.2015 r. był inny, niż w dacie złożenia przez nich oświadczeń z dnia 4.03.2016 r. o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia i to w przeświadczeniu obu stron.

Stan faktyczny był w dacie podpisywania porozumienia i w chwili składania oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych ugody taki sam, powodowie zaczęli go tylko odmiennie oceniać i interpretować. Okoliczności faktyczne stanowiące przedmiot zarzutów powodów związane z dostarczaniem im przez pozwaną z opóźnieniem frontu robót poszczególnych etapów prac były te same i znane obu stronom w chwili zawarcia porozumienia. Podpisując porozumienie powodowie mieli świadomość co do przebiegu realizacji i oddawania przez pozwaną poszczególnych robót wchodzących w zakres prac wstępnych I etapu na budowie basenów kąpielowych (polegających na wypłyceniu, uformowaniu niecek basenowych, wymianie gruntu rodzimego na keramzyt, posadowienia na powłoce keramzytowej fundamentów w postaci ław betonowych pod rynny przelewowe) Znając okoliczności i mając pełne wyobrażenie o okolicznościach związanych z przebiegiem realizacji umowy z dnia 3.09.2014 r. powodowie mimo to zdecydowali się podpisać porozumienie z dnia 28.08.2015 r. przyjmując na siebie odpowiedzialność za opóźnienie. Problem terminowości prac realizowanych przez pozwaną wchodzących w skład I etapu nie był podnoszony i nie miał odzwierciedlenia w zapisach porozumienia. Po jego podpisaniu nie wyszły na jaw, nie pojawiły się nowe fakty, które nie byłyby znane powodom w dacie zawierania porozumienia. Należy zauważyć, że strona powodowa podpisując porozumienie z dnia 28.08.2015 r. i protokół z dnia 6.10.2015 r. dwukrotnie potwierdziła, że wartość robót wykonanych wynosi 890 116,68 euro netto oraz, że prace zostały wykonane w okresie od 15.01.2015r do 22.08.2015r - a więc z opóźnieniem (k. 52, 53- 55) Po zawarciu porozumienia powód nadal uważał więc za niewątpliwie, że doszło do opóźnienia, potwierdzając wartość robót w kwocie przyjętej uprzednio w porozumieniu oraz termin ich wykonania z opóźnieniem w protokole końcowym z dnia 6.10. 2015r (k- 53-55).

W oparciu o treść protokołu odbioru końcowego z 6.10.2015 r. i listu referencyjnego podpisanego przez pozwaną (choć nadal z wskazaniem, że prace wykonano do sierpnia 2015r, a więc po umownym terminie k- 56) zawierającego pozytywną ocenę pracy powodów powodowie zaczęli odmiennie oceniać poszczególne zdarzenia które miały miejsce przed odbiorem. Powyższe wyklucza przyjęcie błędu po stronie powodów co do stanu faktycznego. Sam zapis w protokole końcowym odbioru z dnia 6.10.2015 r. , że roboty przyjęto bez wad, bez odniesienia się do kwestii zaistniałego opóźnienia nie przesądza, że do opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy nie doszło.; szczególnie, że w jego treści wprost wskazano, że wykonanie robót miało miejsce od 15.01.2015r do 22.08.2015r . Do opóźnienia niewątpliwie doszło, roboty zakończono w sierpniu 2015 r., podczas gdy zgodnie z umową łączącą strony termin ich realizacji upływał w dniu 31 maja 2015 r. Należy zauważyć, że protokół z dnia 6.10.2015r był protokołem odbioru końcowego w rozumieniu §5 ust 1 b umowy z dn. 3.09.2014 r. i stanowił podstawę rozliczeń stron. Zawarcie w

tym protokole odpowiednich postanowień odnoszących się do opóźnienia w realizacji robót było zbędne skoro porozumienie z dnia 28.08.2015 r. dotyczyło ustępstw stron w zakresie zaistniałego opóźnienia i uchyliło ono istniejący w tym zakresie spór. Skoro kwestia opóźnienia została rozwiązana na wcześniejszym etapie nie było potrzeby ponawiania tej kwestii w protokole z dnia 6.10.2015 r. który stwierdzał ostateczną zgodność wykonanych robót. Wbrew stanowisku strony powodowej protokół odbioru robót podpisany w dniu 27 sierpnia 2015 r. nie był protokołem końcowym, bowiem strony wskazały w nim na występowanie wad do których usunięcia zobowiązał się powód. Z kolei zgodnie z § 2 ust. 2 umowy z 3.09.2014 r. za zakończenie robót należy rozumieć podpisany bezusterkowy końcowy protokół odbioru robót. Usunięcie stwierdzonych wad przez powoda spowodowało podpisanie kolejnego protokołu w dniu 6 października 2015 r. i dopiero ten protokół kończył fazę odbioru przedmiotu umowy.

Odnośnie harmonogramu rzeczowo – finansowego stanowiącego załącznik do umowy z 3.09.2014 r. , w § 3 umowy strony wskazały jakie znaczenie miały poszczególne załączniki. Załącznik nr 1 i 2, w tym harmonogram rzeczowo – finansowy miały wskazywać wartość nakładów rzeczowych i ilość robót, będące podstawą wycenienia wynagrodzenia. Harmonogram ten nie wskazywał na terminy prac jakie miały być wykonywane przez pozwaną. Pomimo, iż wykonanie prac przez powoda było zależne od wykonania robót należących do pozwanej to jednak w oparciu o przedstawione w niniejszej sprawie dokumenty brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwana miała zakreślone jakiegokolwiek, wiążące ją terminy do których miała zrealizować prace I etapu. Terminy te nie wynikały z powyższego harmonogramu. W tym stanie rzeczy okoliczność, którą wykazywał powód, że pewne roboty wstępne były przez pozwaną realizowane z opóźnieniem, co z kolei miało wpływ na terminowość wykonywanych przez niego robót nie miało jednak znaczenia dla obowiązku umownego powoda odnoszącego się do zakończenia prac w terminie, albowiem umowa określała obowiązki strony powodowej jako wykonawcy w przypadku , gdy zachodziły okoliczności mające wpływ na termin wykonania umowy (par 4 pkt 4 umowy). Analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań świadków nie pozwala przyjąć, że powodowie w sposób stanowczy i pisemny wzywali pozwaną np. do zintensyfikowania robót, zgłaszali uwagi, zastrzeżenia co do tempa realizowanych przez nią prac wskazując, że końcowy termin realizacji inwestycji jest w związku z tym zagrożony. Byli do tego zobowiązani zgodnie z §4 ust 4 umowy, który stanowił, że wykonawca obowiązany był pisemnie zgłaszać zamawiającemu wszelkie uwagi które mogły mieć wpływ na wykonanie przedmiotu umowy, w tym termin wykonania pod rygorem utraty powoływania się na w/w przypadki w późniejszym terminie i przyjęcia, że przeszkody nie wystąpiły. Zgodnie z §10 umowy wykonawca mógł wnosić o przesunięcie terminu wykonania umowy w sytuacji niedotrzymywania terminów przez zamawiającego o czas istnienia przeszkody. Z tych uprawnień powodowie nie korzystali. Przypadki kiedy istniała możliwość zmian w umowie w zakresie terminów określonych w §2 regulował §15 w pkt 1 a-g, w tym pkt c stanowił, że możliwość taka będzie w przypadku wydłużenia czasu przekazania placu budowy z przyczyn leżących po stronie zamawiającego. Powód nie wykazał, że zwracał się o zmianę terminu realizacji umowy. Powód jest profesjonalistą, znał proces technologiczny budowy basenu i wiedział jaki czas jest potrzebny do wykonania umowy. Skoro zdawał sobie sprawę że termin zakończenia realizacji może nie zostać dotrzymany mógł zgodnie z umową podejmować działania w celu zmiany, przesunięcia terminu.

Reasumując powód nie wykazał, że działał pod wpływem błędu o którym mowa w art. 918 kc. W momencie zawierania porozumienia strony postrzegały stan faktyczny tak samo, powód nie wykazał, że zawierając to porozumienie był w błędzie i strona pozwana miała mylne wyobrażenie co do stanu faktycznego niniejszej sprawy. Nie zostały więc spełnione przesłanki z art. 918 kc. Uchylenie się powodów od skutków prawnych tego porozumienia należało zatem uznać za nieskuteczne, które nie mogło zniwelować postanowień tego porozumienia, którego treść pozostaje w mocy.

Ponadto należy mieć na uwadze ,że strony w/w umowie zastrzegły karę umowną za opóźnienie , a więc powodowie zobowiązali się do jej zapłaty niezależnie od tego , czy opóźnienie to jest zawinione przez nich czy też nie.

Dłużnik może zgodnie z treścią art. 473 par 1 kc przez umowę przyjąć odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu oznaczonych okoliczności , za które z mocy ustawy odpowiedzialności nie ponosi. W związku z tym powodowie nie mogą podnosić zarzutu ,że opóźnienie w wykonaniu umowy powstało

wskutek okoliczności za które odpowiada pozwana , skoro roszczenie o karę umowną powstaje w tym przypadku na sam fakt opóźnienia bez względu na przyczynę (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 28.09.2010r, V ACa 267/10).

Nawet przy założeniu , że mamy do czynienia z zwłoką to powodowie nie wykazali na tle przedstawionych okoliczności ,że dopełnili wszystkich wymaganych umową obowiązków , leżących po ich stronie , aby do opóźnienia po ich stronie w zakończeniu robót nie doszło; szczególnie ,że to oni byli profesjonalistami w tej dziedzinie , to oni wiedzieli jaki czas potrzeby im jest do wykonania przedmiotu umowy , mając na uwadze technologię ich wykonania oraz mając świadomość ,że część prac od których zależą ich prace będzie wykonywać pozwana. Mając te okoliczności na uwadze Sąd oddalając wniosek powodów o opinię biegłego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako niezasadne. (punkt I wyroku) na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 483 par 1 kc, 476 kc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i 108 kpc, obciążając nimi w całości i solidarnie powodów. Na uzasadnione koszty procesu poniesione przez pozwaną, które ma mu zwrócić strona powodowa, składają się koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 14 400 zł ustalone na podstawie §2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (DZ.U. 2015.1804) (punkt II wyroku) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.